

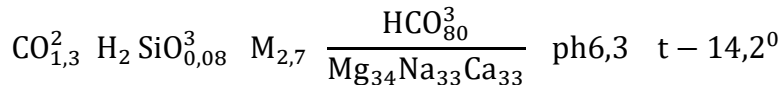
საკაშვილი ნ., ჭაბაშვილი ი., ჩილინგარიშვილი თ.

საჭმლის მომნელებელი ორგანოების პათოლოგიის დროს “ფლატეს” მინერალური წყლით მკურნალობის ეფექტურობა

თსსუ, თბილისის ბალნეოლოგიური კურორტი “თბილისი-SPA”

ბოლო წლებში მთელ მსოფლიოში აღინიშნება საჭმლის მომნელებელი სისტემის მქონე ავადმყოფთა რაოდენობის განუწყვეტელი ზრდა. მედიკამენტოზური საშუალებების მრავალფეროვანი არსენალი მთლიანად ვერ წყვეტს ამ პრობლემას, ვინაიდან ხშირად აღინიშნება არამდგრადი რემისია [1, 3]. ამ შემთხვევაში მინერალური წყლები (მ.წ.) საუკეთესო საშუალებაა საჭმლის მომნელებელი ორგანოების ფუნქციონის კორექციისათვის, ვინაიდან მათ გააჩნიათ კომპლექსური მოქმედება [1, 2, 4]. საქართველოს მინერალური წყლები სიცოცხლის გახანგრძლივების წყაროა.

ჩვენ შევისწავლეთ ადიგენის რაიონში, ზღვის დონიდან 1420 მეტრზე მდებარე სამკურნალო მ.წ. “ფლატე”, რომელიც არის დაბალი მინერალიზაციის (2,7 გ/ლ), ნახშირმჟავა, სილიციუმიან-ჰიდროკარბონატულ - კალციუმ-ნატრიუმ-მაგნიუმიანი წყალი, მდიდარი მიკროელემენტებით - Mn, Ti, მ.წ. “ფლატეს” შემადგენლობა კურლოვის ფორმულის მიხედვით ასეთია:

ბუნებას საოცარი სიზუსტით აქვს შერჩეული წყალში შემავალი ქიმიური ელემენტები, რომლებიც ერთობლიობაში უნიკალურ რეცეპტს ქმნის [1, 2, 4].

შრომის საფუძველს შეადგენს ქრონიკული ქოლეცისტიტით (რემისიის ფაზაში) შეპყრობილ 80 ავადმყოფზე ჩატარებული დაკვირვებები. ავადმყოფები 24 დღის განმავლობაში დიეტური კვების ფონზე ღებულობდნენ 3,5 მლ მ.წ. სხეულის 1 კგ მასაზე გათვალისწინებით, 3-ჯერ დღეში, კუჭის საწყისი მჟავაწარმოქმნელი ფუნქციური მდგომარეობის მიხედვით. საერთო კლინიკური გამოკვლევების გარდა, შესწავლილ იქნა ღვიძლის, ნაღვლის ბუშტის ფუნქციური მდგომარეობის განმსაზღვრელი ლაბორატორიული გამოკვლევების შედეგები.

საჭმლის მომნელებელი ორგანოების პათოლოგიის მქონე ავადმყოფებში მკურნალობამდე ჭარბობდა პალპაციური ტკივილი მარჯვენა ფერდქვეშა არეში - 53,3%, დისპეპსიური მოვლენები - 94,7%, მათ შორის, ხშირი იყო ჩივილები: პირის სიმწარე - 61%, მადის დაქვეითება - 45%, ბოყინი - 40%, ყაბზობა - 31,3%. ქრონიკული ქოლეცისტიტით დაავადებულ ავადმყოფთა 46,7%-ს აღმოაჩნდა კუჭის სეკრეციის საწყისი მაჩვენებლების მომატება, ხოლო 40%-ს - დაქვეითება. მ.წ. “ფლატეთი” და დიეტით მკურნალობის შედეგად გამოვლინდა კუჭის სეკრეციის მაჩვენებლების დადებითი დინამიკა. მ.წ. გააჩნია ანთების საწინააღმდეგო მოქმედება როგორც გაძლიერებული, ისე დაქვეითებული ფუნქციის დროს. მკურნალობის პროცესში (სტიმულაციის ფაზაში) აღინიშნებოდა კუჭის წვენში მომატებული მაჩვენებლების

დაქვეითება: საერთო მჟავიანობის $87,4 \pm 3,2$ მმოლ/ლ-დან $60,85 \pm 2,85$ მმოლ/ლ-მდე ($p < 0,001$); მჟავიანობის პროდუქციის $8,59 \pm 0,8$ მმოლ/ლ-დან $5,94 \pm 0,54$ მმოლ/ლ-მდე ($p < 0,001$), თავისუფალი მჟავიანობის $68 \pm 3,9$ მმოლ/ლ $50 \pm 2,09$ მმოლ/ლ ($p < 0,001$). ასევე დადებითი დინამიკა გამოვლინდა თავისუფალი მჟავიანობის და მისი დებიტის მხრივ ქრონიკული ქოლეცისტიტით დაავადებულ ავადმყოფებში, რომელთაც აღენიშნებოდათ თანმხლები ქრონიკული გასტრიტი, დაქვეითებული სეკრეციული ფუნქციით. მკურნალობის შემდეგ გამოვლინდა: საერთო მჟავიანობის $24,3 \pm 3,23$ მმოლ/ლ-დან $27,5 \pm 2,31$ მმოლ/ლ-მდე ($p < 0,05$) და თავისუფალი მჟავიანობის $10,3 \pm 1,93$ მმოლ/ლ $18,25 \pm 2,4$ მმოლ/ლ-მდე ($p < 0,02$) მომატება. მაგრამ მკურნალობის უკეთესი შედეგი მივიღეთ მომატებული სეკრეტორული ფუნქციის მქონე ქრონიკული გასტრიტით დაავადებულებში.

ენდოსკოპიური გამოკვლევების მიხედვით, მკურნალობამდე ქრონიკული ქოლეცისტიტით დაავადებულების 67%-ში დადასტურდა კატარალური, ავადმყოფების 5%-ში – ატროფიული გასტრიტი, ხოლო ავადმყოფების 10%-ში დიაგნოსტირებული იყო გასტროდუოდენური რეფლუქსი. მკურნალობის კურსის დასასრულს ზედაპირული გასტრიტით დაავადებულთა 56%-ში გამოვლინდა დადებითი დინამიკა. ატროფიული გასტრიტის დროს დადებითი ენდოსკოპიური სურათი ეხებოდა მხოლოდ ლორწოვანის ანთებითი პროცესით დაზიანებულ მონაკვეთებს.

ავადმყოფების 66,8%-ს დადებითი აღმოაჩნდა ნაღვლის ბუშტის გაღიზიანების სიმპტომები: კერის, ლეპენეს, ორტნერის. 37,3%-ს აღენიშნებოდა მომატებული აგზნებადობა. მ.წ. მკურნალობამ კეთილსასურველი გავლენა მოახდინა დაავადების კლინიკურ ნიშნებზე: ავადმყოფების 32,7%-ს შეუმცირდა ან მთლიანად გაუქრა ტკივილის სინდრომი მარჯვენა ფერდქვეშა არეში, დისპეპსიური მოვლენები მოეხსნა ავადმყოფების 40%-ს, ხოლო მომატებული აგზნებადობა ყველა ავადმყოფს შეუცირდა, რაც, სავარაუდოდ, გამოწვეულია მ.წ. მაგნიუმის სიჭარბით, რაც გავლენას ახდენს თავის ტვინის ქერქის ფუნქციობაზე.

კლინიკური სურათის გაუმჯობესებასთან ერთად, მ.წ. მკურნალობამ დიეტის ფონზე გამოიწვია დადებითი ძვრები ნაღვლის ბუშტის ფუნქციურ მდგომარეობაში. ფრაქციული დუოდენური ზონდირების მონაცემების მიხედვით 38,3%-ში დადასტურდა ნაღვლის ბუშტის ჰიპოტონური-ჰიპოკინეტიკური დისკინეზია. მკურნალობის შემდეგ ამ ავადმყოფებში ნაღვლის ბუშტის ჰიპერსეკრეცია შემცირდა $47,9 \pm 3,13$ მლ-დან $33,7 \pm 2,4$ მლ-მდე ($p < 0,001$), შემცირდა ევაკუაციის პერიოდი: $29,2 \pm 2,50$ წთ-დან $26,3 \pm 1,1$ წთმდე ($p < 0,001$). მკურნალობის კურსის დასასრულს ჰიპოკინეტიკური დისკინეზიით შეპყრობილი ავადმყოფების რაოდენობა შემცირდა 38,3%-დან 20%-მდე. ნაღვლის ბუშტის ჰიპერტონული დისკინეზია აღენიშნებოდა ავადმყოფების 50%-ს, რომელთა ნაღვლის ბუშტის ევაკუაციის პერიოდი საშუალოდ შემცირებული იყო 12 წუთამდე. მკურნალობის კურსის ბოლოს ნაღვლის წვენის ევაკუაციის პერიოდი გაუხანგრძლივდათ $25,8 \pm 1,2$ წუთამდე ($p < 0,001$). ჰიპერკინეტიკური დისკინეზიით

დაავადებული ავადმყოფების რაოდენობა შემცირდა 50%-დან 18,3%-მდე. მკურნალობის შედეგად ბიოქიმიური მაჩვენებლების დინამიკა წარმოდგენილია ცხრილში №1.

ცხრილი №1. ქრონიკული არაკენჭოვანი ქოლეცისტიტით დაავადებულებში მინერალური წყლის “ფლატეს” მიღებისა და დიეტის შედეგად ბიოქიმიური მაჩვენებლების დინამიკა

საერთო ქოლესტერინი სისხლის შრატში (მმოლ/ლ)	გლუკოზა სისხლში (მმოლ/ლ)	საერთო ბილირუბინი სისხლის შრატში (მკმოლ/ლ)
მომატებული n = 12 7,42+0,24 6,16+0,25 p<0,001	მომატებული n = 8 7,06+0,06 6,53+0,2 p<0,02	დაქვეითებული n = 12 5,66+0,4 6,28+0,53 p>0,002
ნორმალური 5,3+0,15 4,88+0,16 p>0,01	ნორმალური 5,53+0,09 5,21+0,07 p<0,01	ნორმალური 12,82+0,64 8,9+0,69 p<0,001

ჩვენი გამოკვლევების მიხედვით, ჰიპომოტორული დისკინეზიით დაავადებულებში ბუშტის ნაღველში ქოლის მჟავას რაოდენობა იყო დაქვეითებული: 1,94+0,06 მგ/ლ, მკურნალობის შემდეგ ამ მაჩვენებელმა სარწმუნოდ მოიმატა 2,22+0,06 მგ/ლ-მდე (p<0,001). ჰიპომოტორული დისკინეზიით დაავადებულებში ნაღველში ნაღვლის მჟავების მომატება მოწმობს ლიპიდების ჰეპატოენტერული ცირკულაციის გაუმჯობესებაზე.

ქოლეცისტო-კარდიალური სინდრომი ჩვენს მიერ დიაგნოსტირებული იყო ავადმყოფების 16,2%-ში: მ.წ. “ფლატეს” კურსის მიღების შედეგად ავადმყოფების 15%-ს აღენიშნებოდა გულის შეკუმშვათა სიხშირის, არტერიული წნევისა და სტენოკარდიული შეტევების შემცირება, რაც განპირობებული უნდა იყოს ნაღვლის ბუშტში ანთებითი პროცესის შემცირებით და მეზობელ ორგანოებზე რეფლექსური ზემოქმედების მოხსნით.

ავადმყოფების 20% გაეწერა მნიშვნელოვანი გაუმჯობესებით, ხოლო 73,2% – გაუმჯობესებით. ავადმყოფების 81,5%-ში მკურნალობის დადებითი ეფექტი (რემისია) გაგრძელდა ერთი წლის მანძილზე.

მ.წ. “ფლატე” გამოირჩევა მაღალი საგემოვნო თვისებებით, კეთილსასურველ ზეგავლენას ახდენს ჰეპატო-ბილიარულ სისტემასთან შეუღლებულ დაავადებებზე. მ.წ. “ფლატეს” შესწავლამ დიეტის ფონზე გვიჩვენა ამ კომპლექსის გამოყენების პრიორიტეტული მნიშვნელობა ქრონიკული ქოლეცისტიტით დაავადებულებში, განსაკუთრებით სანაღვლე გზების ჰიპერკინეტიკური დისკინეზიით და ჰიპერსეკრეტორული გასტრიტის თანხლებით მიმდინარეობის შემთხვევაში. ამასთან ერთად, ამ ავადმყოფებში აღსანიშნავი იყო “ქოლეცისტო-კარდიალური” სინდრომის საგრძნობი შემცირება ან მთლიანად გაქრობა. მ.წ. “ფლატე” არის უნიკალური მ.წ.,

რომლით მკურნალობაც ქრონიკული ქოლეცისტიტით დაავადებულებში ხელს უწყობს ღვიძლის, კუჭისა და გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დარღვეული ფუნქციური ურთიერთკავშირის აღდგენას. მ.წ. “ფლატეს” მაღალი ეფექტურობა, გვერდითი მოვლენების გარეშე, რაც დამახასიათებელია მედიკამენტური მკურნალობისათვის, დაბალი ფასები, ეკოლოგიური სისუფთავე, სასიამოვნო გემო, უნიკალური შემცველობა გვაძლევს მისი, როგორც პრევენციულ, ასევე სამკურნალოდ გამოყენების საფუძველს.

ლიტერატურა:

1. ა. რობაქიძე. ბალნეოთერაპია. 2004.
2. ნ. სააკაშვილი, ი. თარხან-მოურავი, მ. ტაბიძე. საქართველოს კურორტოგრაფია და საკურორტო თერაპია, 2011.
3. ლ. დადეშიძე, “ზოგადი ფარმაკოლოგია და კლინიკური ფარმაცია”, 2002 წ
4. ა. ციბაძე, გ. შავიანიძე, ნ. სააკაშვილი. “სპა და ბალნეოთერაპია”, 2014.

Saakashvili N., Chabashvili I., Chilingarishvili T.

THE EFFICIENCY OF MINERAL WATER “PHLATE” IN TREATMENT OF DIGESTIVE ORGANS PATHOLOGIES

TSMU, BALNEOLOGY RESORT ‘TBILISI-SPA’, DAUG

The mineral water is the best remedy for correction of digestive organs functioning. The influence of mineral water “Phlate” have been studied among 80 patients with chronic noncalculous cholecystitis. Ecological pure mineral water “Phlate” supports the recovery of balance of liver, stomach and cardiovascular system destructed functions. The research of mineral water has shown prior importance of using “Phlate” on patients suffering with chronic cholecystitis which is accompanying with hyperkinetic dyskinesias of biliary tract and hypersecretory gastritis. The high efficiency of mineral water “Phlate”, which has been determined in our research, gives the reason of its usage as for prevention, so for treatment of above mentioned diseases.